

**І сукому
наугайтесь,
Свого не
цурайтесь...**
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

Redaktion i Administracija:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
(201) 434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. в Нью-Йорку: —
(212) Barclay 7-4125
УНСоюзу: Barclay 7-5337

РІК LXXIX. Ч. 223. ДЖЕРСІ СІТІ І НЬО ЙОРК, ВІВТОРОК, 5-го ГРУДНЯ 1972 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY AND NEW YORK, TUESDAY, DECEMBER 5, 1972 No. 223. VOL. LXXIX.

УНСОЮЗ ПРИДБАВ У ЛИСТОПАДІ 437 НОВИХ ЧЛЕНІВ

У членській кампанії за листопад ц. р. секретарі та організатори придбали для УНСоюзу 437 нових членів, які разом із приданими за десять попередніх місяців 3,254 новими членами дають загальне число організованих до УНСоюзу нових членів за одинадцять місяців цього року 3,691. В листопаді визначилися в приднуванні нових членів наступні секретарі та організатори: інж. Мирослав Кальба, головний радний у поїзді на Захід — 25 нових членів, Іван Олександрівський, постійний організатор у Філадельфії — 16, Сфим Омельченко, секретар 451-го Відділу в Грімсбі, Онт. — 11, проф. Іван Телюк, заступник гол. президента і секретар 414-го Відділу в Нью-Гейвен, Конн. — 10, Василь Романюшин, секретар 254-го Відділу в Нью-Брітен, Конн. — 10, Григорій Корбач, секретар 146-го Відділу в Детройті, Міч. — 9, Роман Татарський, організатор нових членів 94-го Відділу в Детройті, Міч. — 9, Петро Федик, секретар 292-го Відділу в Детройті, Міч. — 8, Карло Сачко, секретар 53-го Відділу в Пітсбургу, Па. — 7, по 6 нових членів приднали: Ольга Малішак — секретарка 29-го Відділу в Нейткік, Па., Мартин Шинка — секретар 44-го Відділу в Нортгемптон, Па., Марія Пелехата — секретарка 165-го Відділу в Толідо, Огайо, Михайло Мартиненко — секретар 245-го Відділу в Трентоні, Н. Дж., пастор Андрій Давидчук — президентів 340-го Відділу в Ньюарку, Н. Дж.

НА КЕЙП КЕННЕДІ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ ПІДГОТОВА ДО ОСТАННЬОГО ЛЕТУ НА МІСЯЦЬ

Кейп Кеннеді. — Останніми днями тут відбувається безперервна підготовка до лету космічного корабля „Аполло-17“, що має бути останнім летом у започаткованій 1961 року за президента Джона Ф. Кеннеді програмі здобуття Місяця. Випускнення „Аполло-17“ відбудеться вже в середу 6 грудня ц. р. вночі і в склад його залогі входять астронавти — капітан Юджин С. Сернан і командир Рональд Л. Івнс із восьми флотії ЗСА та д-р Гаррісон Г. Шмітт — цивільний науковець — геолог. Усі три студійні пилани і програму льотного лету і відбуваються вправі в джетових літаках типу Т-38. Іхній лет має бути однією із найбільш продуктивних з наукового погляду експедицій на Місяць. Триватиме лет „Аполло-17“ до Місяця майже чотири дні і в орбіту Місяця він увійде в неділю 10 грудня о год. 2.48 по полудні. Провішши цілий день на перевірці усієї системи свого корабля, астронавти кап. Сернан і д-р Шмітт висядять на поверхню Місяця з допомогою окремої модулі в понеділок 11 грудня о год. 2.54 по пол. Перевішши доручені їм завдання і наукові дослідження, вони відчалять з Місяця в четвер 14 грудня о год. 5.56 по пол. Поворотний їх лет на Землю триватиме три дні і вони причальть із своїм космічним кораблем у призначеному місці на Тихому океані у вівторок 19 грудня о год. 2.24 по пол. Перше причалення американських астронавтів на Місяць відбулося чотири роки тому в грудні 1968 року на космічному кораблі „Аполло-8“. Включно із тепер запланованою усіх місяць і програмою „Аполло-17“ до Місяця в орбіту майже чотири дні і в орбіту Місяця він увійде в неділю

Кіссінджер прибув знову до Парижу для дальших розмов з в'єтнамськими комуністами

Париж. — В минулу неділю 3 грудня ц. р. прибув із Вашингтону асистент президента Ніксона для справ крайової безпеки Генрі Кіссінджер для продовження переговорів із представником Північного В'єтнаму Ле Дуком То. Він відмовився на летовищі сказати будь-що про шанси тих дальших переговорів, тільки жартував з головою американської делегації на Паризькій конференції про В'єтнам, амбасадором Вільямом Портером, що — мовляв — Портер, що його президент Ніксон призначив на заступника державного секретаря, стає зверхником Г. Кіссінджера і певне не захоче співпрацювати з ним. Напередодні тієї нової тури наради у Парижі, яка повинна бути останньою, завершення переговорів про перемир'я і політичне замирення у В'єтнамі, однакову

СУК „ПРОВІДІННЯ“ ВІДЗНАЧИВ СВОЄ 60-РІЧЧЯ ЮВІЛЕЙНИМ БЕНКЕТОМ У ФІЛАДЕЛЬФІЇ

Філадельфія. — Минулої неділі, 3-го грудня, тут у шкере заповненій величезній бенкетовій залі готелю Бенвуд Фрэнклін відбувся в полудневих годинах Ювілейний Бенкет на відзначення 60-річчя існування і праці Союзу Українців Католіків „Провідіння“, запланованого з ініціативи першого українського католицького єпископа в Америці, св. п. Кір Сетера Ортинського, Митрополит Українців Католіків в Америці Амвросій Сеншиш, єпископи Ярослав Габріє і Василь Лостен та особистий репрезентант першого католицького єпископа в Америці в Штатів, архієпископ Шмоднок, як також представники багатьох централізованих і місцевих організацій та установ взяли участь у цих святкуваннях, а між ними відзначили і прочитали і привітаннями були окремі привітання від первоієрарха УКЦеркви і Верховного Архієпископа Блаженнішого Йосифа Сліпого та від президента ЗСА Річарда Ніксона. Від Українського Народного Союзу вітав цей братній Союз Українців Католіків головний президент Союзу Лео Лайт, а і вітали його головні президентів Союзу Католіків в Америці: Антон Батюк від Метрополітаної Республіки в Нью-Йорку та Володимир Мазур від Українського Народного Союзу в Детройті. Письмово привітали від Українського Конгресу свого Комітету Америки на-

Дж. П. Шульц залишається секретарем скарбу

Вашингтон. — Джордж П. Шульц, який був призначений на секретаря скарбу після уступлення Джона Коннеді під кінець першої каденції президента Ніксона, буде виконувати цю саму функцію і в другій каденції, але зі значно поширеними повноваженнями. Дж. Шульц буде не тільки секретарем скарбу, але також головою новоствореної Комісії економічної політики з титулом „президентського асистента для справ економіки“ у відділі чого він займатиме найвищу позицію в кабінеті президента Ніксона. Як відомо, досі зайнявши рядом був державний секретар. У віданні Джорджа П. Шульца будуть всі аспекти американської внутрішньої і зовнішньої економічної політики і ролі його як асистента Президента, буде своєрідним еквівалентом становища Генрі Кіссінджера у справах американської зовнішньої політики. Як функції матиме Комісія економічної політики, попричому невідомо, але вважають, що це буде своєрідний департамент економічних справ, який плануватиме та унапрямлюватиме всю американську економічну політику. Загально вважають, що створення окремого асистента Президента для економічних справ у ще більшій мірі централізуватиме американську політику в Вілсону Демі. Досі президент Ніксон головував увагу прив'язу-

Дж. П. Шульц

П. М. Литвінова звільнено із заслання

Москва. — Сюди з чотирихвилинного заслання повернувся Павло М. Литвінов, вступивши до Міністерства закордонних справ з часів Сталіна Максима М. Литвінова, якого совєтський режим заслав у зв'язку з протестною акцією проти інавазі Чехословаччини в 1968 році. П. М. Литвінов належить до групи видатних совєтських дисидентів. Коли в 1968 р. совєтські війська окупували Чехословаччину, Литвінов в гурті інших дисидентів, як К. Бабицький, Лариса Богораз-Даніель, В. Дремлюга, В. Дельове та Наталія Гор-

Українська громада Нью-Йорку вшанувала 25-річчя священства о. протоігумена Патрікя П. Пашака, ЧСВВ

Нью-Йорк. — У неділю 3 грудня ц. р. відбулося тут, після Богослужби у першій св. Юра при 7-й вулиці, яке відправив протоігумен ЧСВВ о. Патрікій Петро Пашак, прийняття в його честь в аудиторії парохіальної школи для вшанування 25-річчя його священства. Проводив парох на званої церкви ігумен о. д-р В. Гавліч, ЧСВВ, о. Лотоский поблагословив трапезу, а чоловічий хор, складений з чотирьох Нью-Йорку, відіграв „Очище Наш“ о. Кошиця і описав у зустрічній частині, де три пісні. Отець д-р Гавліч відчитав депешу від Папи Павла VI та листа з привітанням від Верховного Архієпископа кардинала Йосифа Сліпого. Він сказав теж бажаючі Ювілейної від духовенства, парохіян, всіх привітати та від себе. Від учнів школи св. Юра, Академія Пласту та СУМА склали привітні молодіжні представники. Після представлення о. д-ром Гавлічем делегатами організації та кількох видатних громадян, ушній привіт складав о. декан П. Федор-

В Нью-Йорку відбувся семінар української вільної політичної думки

Нью-Йорк. — Упродовж двох днів, 2 і 3 грудня, тут відбувся семінар „української вільної політичної думки“, на якому були накреслені деякі аспекти історичного розвитку української суспільно-політичної думки, а також речники таких українських політичних партій як УРДП, УНДО та ОУН з'ясували програми, які позиції в окремих питаннях даних партій. В рамках семінару проф. д-р Іван Лисак - Рудницький говорив про розвиток української політичної думки за останні сторіччя, проф. д-р Євген Пшорз ґрунтовно наświetлював місце і ролі консервативної теорії в українській політичній думці та практиці, мгр. Роман Ільницький, з'ясував „становище ОУН до сучасної політичної ситуації в Україні, а проф. д-р Олег Федичин та мгр. Василь Жовир дали огляд політичних програм УРДП та УНДО. Над окремими доповідями була переведена дискусія. Загальне число учасників близько 50 осіб. Згаданий семінар є частиною Конгресу української вільної політичної думки, перша частина якого відбулася в Мюнхені, Німеччина. Конгрес запланував і його переводять УРДП під проводом В. Гришка, ОУН та УНДО під проводом о. Яворського. Всі ці групи є тепер в опозиції до УНРади та його Виконного Органу. Справа їхньої опозиції до УНРади на семінарі була тільки заторкнена, але не з'ясована.

100-ДОЛЯРОВИЙ БЕНКЕТ У КІВЛЕНДІ ПРИДБАВ \$42,250.00 НА УКРАЇНСЬКІ СТУДІЇ В ГАРВАРДІ

Клівленд. — Інж. Василь Лагошьяк, голова місцевого Комітету Фонду Катедри Українознавства, інформую, телефонно, що влаштований тут минулої суботи, 2-го грудня 100 - доларовий бенкет в користь Гарвардського Центру Українських Студій приніс на ту ціль рекордову

УКРАЇНСЬКІ СТУДІЇ В ГАРВАРДІ

На встановлення трьох кафедр по-трібно \$1,800,000.00
Останнє виплинуло \$ 7,412.00
Досі зібрано разом \$1,458,957.00
ДО КІНЦЯ ЦЬОГО РОКУ ШЕ ТРЕ-
БА ЗІБРАТИ \$ 341,043.00
Більші пожертви надіслали: Вільям Осадчук, Торонто, Онтаріо, Канада — 1,000.00 дол., Українська Кредитівка „Самопоміч“, Нью-Йорк, Н. Й. — 1,000.00 дол., д-р Юлія Політило, Бронкс, Н. Й. — 600.00 дол., Об'єднання Збаранів в Ньюарку, Н. Дж. — 500.00 дол., Василь Кучкуда, Чедар Гров, Н. Дж. — 250.00 дол., Наталія Зандальська, Торонто, Онтаріо — 200.00 дол., д-р Ярослав Лашевка, Ньюарк, Н. Дж. — 200.00 дол., Юрій Станко, Ірвінгтон, Н. Дж. — 200.00 дол., Г. Хузра, Клівленд, Н. Дж. — 200.00 дол., Марія Демидчук-Чучман і Василь Чучман, Торонто, Онт. — 200.00 дол., Укр. Спортве Т-во „Чорноморська Січ“, Ньюарк, Н. Дж. — 175.00 дол., Дарія Каранович і Рафал Венке (гонопар за виступ на бенкеті 25 листопада 1972), Мейплвуд, Н. Дж. — 150.00 дол.

По 100.00 дол. зложили: Юрій Бук, Петро Буник, Марія й Михайло Головей, Іванна Джує, д-р Василь Кіналь, Адриян Лапчак, Кур'я Старшин Пластунки „Лісові Мавки“ — Нью-Йорк, Литвін і Литвін — Ірвінгтон, Теодор Москаль, д-р Леонід Мостович, В. Нестерук, д-р Іван П. Піріг, Михайло Пleshанк, Степан Покура, інж. Роман Раковський, Марія Ржепечка, Ярема Саврана, Сергій Сахарук, Ольга і Богдан Фостяк, Ярослав Чинак і Юрій Яців.

М. Черешньовський переобраний на голову Об'єднання мистців

Нью-Йорк. — Минулої неділі, 3 грудня ц. р., відбувся тут в домі Об'єднання Мистців України в Америці загальні збори цієї організації. Після вшанування пам'яті померлого видатного мистця й активного члена ОМУА Аятона Малюці, голова Михайло Черешньовський, його заступник Петро Андрусів і Іван Палівода склали звіти з діяльності та фінансового стану Об'єднання. За минулу каденцію влаштовано під фірмою ОМУА дві загальні великі і 27 малих виставок. Впромонтовано домівок й переобрано її на постійну галерею мистців. Петро Метик поінформував про Філадельфійський осередок ОМУА і видаваний ним мистецький журнал „Нотатки з мистецтва“. У дискусії Любомир Кузьма заторкнув потребу уточнення статуту. П. Андрусів інформував про підготовку 4-мовного твору про українську ікону за редакцією С. Гордицького. Інформував теж про збереш-

У Пасейку відбувся літературний вечір

Пасейку. — Із рамени 70-го Відділу Союзу Українців, в суботу 2-го грудня ц. р., відбувся літературний вечір присвячений Уляні Кравченко і Ользі Кобилянській. Вечір відкрива голова Відділу О. Площанська. У першій частині програми з доповіддю про „Уляну Кравченко і її великого друга“ виступила Любов Колесенка; вірші поетеси читували пані: Л. Сохан, М. Мартинюк і Л.

В Нью-Йорку помер д-р Богдан Левицький, видатний громадський діяч

Нью-Йорк. — Минулої неділі 3-го грудня помер тут нагло, на удар серця, на 63-му році життя д-р Богдан Левицький, колишній старшина 1-ої Української Дивізії, член Управ численних українських організацій, надзвичайно активний в нашому громадському житті, зокрема УНСоюзі, на терені Нью-Йорку. Нахвалив в понеділок 4-го, вівторок 5-го і середу 6-го грудня ц. р. о год. 7.30 у похоронному заведенні Петра Яреми при 7-й вулиці, а похорон у четвер 7-го грудня о год. 8.30 з того похоронного заведення до церкви св.

НТША вшанувало пам'ять Лева Лепкого науковою конференцією

Нью-Йорк. — В суботу 2-го грудня ц. р. відбулася тут в Українському Інституті Американи влаштована Американським НТШ конференція, присвячена пам'яті померлого рік тому видатного журналіста, поета і композитора, старшини УСС Л. Лепкого. Голова Філологічної Секції НТША, проф. д-р Василь Лев, який відкрив той вечір, виступив теж першу доповідь про „Літературну спадщину Лева Лепкого“, в якій дав теж короткий нарис його життя і ствердив, що в своїй літературній праці Лев Лепкий пішов елітним шляхом свого старшого брата Богдана, дарма, що звернувся в сторону радше легшого жанру та відзначив особливості в ділянці поезії, сатири і рисунку. Д-р С. Ріпський, історик стрілецького руху, промовляв довше на тему „

СВОБОДА SVOBODA

FOUNDED 1983

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07308

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 - authorized July 31, 1918.

F.O. Box 846 Jersey City, N.J. 07308

Однакові злочинці

Лондонський популярний щоденник "Дейлі Експрес" почав друкувати ревіляції про заступника Адольфа Гітлера, Мартіна Бормана, про якого кружляли поговори, що він не згинув у канцлерському bunker'і в Берліні в травні 1945 року, а за заздальді докладно виготовленим пляном зумів відістатися з нього й переїхати до Південної Америки разом із величезними фондами. Борман будіть заплатити урядові Хуана Перона в Аргентині 50 мільйонів доларів за дозвіл перебування та охорону збоку державних властей, кількакратно змінював прізвище, перебував у різних південноамериканських республіках і живе там тепер. Нью-йоркський "Дейлі Нюз" з поверх двомільйонним накладом друкує рівночасно з названим угорі лондонським щоденником ту серію статей, що їх зміст подас більшість світової преси. Заповідано вже появу тих статей у формі книжки в одному ньюйоркському видавництві, яке заплатило автору, Лядісласві Фараго, заздаток в сумі 100.000 дол. Таке величезне зацікавлення Мартіном Борманом, якого в Нюрнберзькому процесі засудили були на смерть, як одного з найбільших воєнних злочинців, і який будітьто проживав дотепер на волі, маючи 77 років.

Ця історія з Борманом ще не має авторитетного потвердження, але шум доволі його особі, як прибічника й дорадника феохпатичного диктатора Німеччини у найкривавішому періоді історії Європи, характеристичний для двох мірок, створених супроти двох кривавих тиранів, подібних своєю аномальною психічною структурою, своєю жаждою влади, магнічним впливом на оточення і кроважними інстинктами. Адольфа Гітлера слухно проклинають, а за його співробітниками з-перед 30-ти років ще й нині ганяються, як за злочинцями. Але Йосифа Сталіна, хоч формально скасовано його культ, все ж прославляють в підручниках, як одного з найвизначніших творців совєтської потуги. І його колишні близькі співробітники, на руках яких кров мільйонів, з володарями СРСР, співіснують партерами Заходу. Нікіта Хрушов, який танцював гола перед Сталіном, гатив після того черевиком у стіл в Об'єднаних Націях. Думка про Сталіна, як "доброго дядька Джо", змінилася вже децю в американціях. Але ніхто ніде й ніколи не пригадує, що кремльські володарі, до яких їздять з відвідинами найчільніші лідери Заходу, це колишні сталінські пахотки, співінуватці в його злочинах. Однак, напевно приде час, коли історики добудуть наверх цю правду й поставлять на своє місце всіх злочинців.

"Взаємозближення"

Працювати і російчизитися — це дві вимоги, які нині ставить Москва до підбитих народів, закріплених не тільки в колгоспах, а й в державній формі імперського типу — СССР. 50-ліття створення якого у грудні відзначають комуністи в усьому світі. Працювати до сьомого поту і зрікатися власного національного обличчя — ось у що вилізали на практиці спекулятивні заяви Маркса, Леніна, Сталіна та інших комуністичних ватажків. За 50 років існування СССР російський великодержавний шовінізм зайшов тафдалеко, що навіть не приховується дійсного стану справ. Доктор історичних наук Ф. Горюховський у "Радянській Україні" з 21 листопада без почуття сорому чи кривди, виконуючи "комуністичне завдання", пише, наприклад: "Усі нації і народності СССР добровільно обрали російську мову як спільну мову міжнаціонального спілкування", себто російську мову накиснено іншим народам в СССР, як великодержавну мову. Він же не приховує того, що на базі російської мови й культури — за планами Москви — на ґрунті розквіту, зближення і взаємозбагачення культур соціалістичних націй відбувається розвиток єдиної радянської багатонаціональної культури. Ця культура — глибоко інтернаціональна."

Совєтські володарі і завойовники, спираючись у своїй політиці на панівний російський народ, повністю використовують державну машину для поборювання "буржуазних націоналізмів", від яких уже відбирається навіть право на рідну мову. Російська мова й культура мають розцвітати на поприщах української, білоруської, грузинської, узбецької та майже 100 інших національних мов і культур! Москва, виступаючи на різних міжнародних форумах, зокрема в ООН, в ЮНЕСКО тощо, проти імперіалізму, шовінізму, колоніалізму, насправді провадить імперіалістичну війну проти культур поневолеваних націй. В СССР відбувається нечуваний ще в історії лютетва культурний генотип. Це не людське явище є найбільш прикметним для СССР в 50-ліття його створення.

Люба Галібей ДО ПРОБЛЕМИ ДВОМОВНОСТІ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ

Проблема двомовності дуже багато часу і праці привертат Джюшпа А. Фішман, професор Єшва університету в Нью-Йорку. Тут треба підкреслити, що з проф. Фішманом тісно співпрацював наш визначний науковець проф. Нагірний і деякі інші праці та студії з спільними.

Цікаві заваги проф. Фішмана в доповіді, виголошеній, а описані надруковані на Конференції для Вчителів Двомовних Дітей, яка відбулася в червні 1964 р. при Тексаському університеті. Ця стаття під заголовком "Стан і вигляди двомовності у ЗСА" появилася в американському журналі модерних мов за березень і квітень 1965 р., а описана була передрукована в брошурі "Двомовність і двомовна дитина — симпозіум".

Фішман стверджує, що в 1960 р. для 11% всього американського населення матірною мовою була не-англійська, а якась європейська мова. Тобто приблизно 19 мільйонів населення вживало не-англійську, а європейську мову. До цього числа Фішман не включив інших мов, наприклад, єврейської, гавайської, мови індіан і ін. Не-англомоуний спіл в Америці Фішман поділяє на дві головні групи: 1) світ загальноновизнаних чужих мов, до яких належать французька, єспанська, німецька мови, і ці мови мають своє місце в гайскулах і коледжах — це мови високого престижу, колоніальні мови; 2) світ невідзаних і не підтримуваних чужих мов — низького престижу мов, як жидівська, мадарська і українська мови.

СОЦІАЛ-ДЕМОКРАТИЧНИЙ ЕКСПЕРИМЕНТ В ЧІЛЕ

Події в Чіле притягають увагу американської преси та дослідників відносин у країнах Латинської Америки. Це зрозуміло і оправдано, коли взяти до уваги, що маємо тут справу з незвичайно цікавим і важливим у своїх наслідках політичним і соціалним експериментом, що може в меншій чи більшій мірі заважити на майбутньому південноамериканських держав. Засадничо, пресові інформації з Чіле, що появляються на сторінках північноамериканської преси, приносять читачам картини незадоволення населення, економічних неполадок, насильної експропріації великих земельласників, націоналізації чужоземних підприємств тощо. На осерві всіх цих повідомлень можна зробити висновок, що Чіле котиться у прірву і що теперішній режим Сальвадоре Алленде з його виразними соціалістичними тенденціями тільки прискіплює процес внутрішнього розкладу і наближає неминучу катастрофу.

30-го листопада на сторінках "Нью Йорк Таймсу" появилася цікава стаття Льюїса Вольфа Гудмана, професора соціології Єйльського університету, написана у співпраці з членами Чілійської студійної групи цього ж університету Хозе Льюїсом Родрігесом, Бріаном Смітом, Ваном Уїтінгом і Давидом Алпертом. В цій статті маємо спробу дати децю інакше наświetлення ситуації в Чіле, яке у значній мірі суперечить всім до теперішнім пресовим інформаціям з цієї країни. За словами авторів статті, американська преса, інформуючи про Чіле, зоробила "по суті помилковий висновок, сперті на поверхневому розумінні економічної і політичної боротьби, яка ведеться в Чіле між про- і антиурядовими силами". До таких помилок в інформації належать твердження про те, що:

- а) Уряд Алленде є непопулярний;
б) Намагання уряду Алленде пхнути країну на шлях до соціалізму спричинили економічний хаос та різного роду труднощі.

Покликаючись на висліди обслідування, проведеного у вересні 1972 р. з ініціативи опозиційного т і ж н е вика "Еріділла" на терені великого Сантьяго, автори статті стверджують, що насправді ситуація в Чіле є інакшою, як її представляється в американській пресі. Передусім — населення обслідуваного терену на 60 відс. позитивно оцінює політику уряду Алленде, вважаючи, що політична опозиційна група є шкідливою для Чіле. Коли б в борі відбувалися в країні тепер, то Алленде дівав би вищий відсоток голосів, як це було в 1970 році, коли він переміг 34 відсотками всіх голосуючих. Чілійське суспільство тепер дуже різко поділяє, при чому вищі суспільні класи і частина середньої класи стоять в опозиції до Алленде, який знаходить підтримку незаможних груп

Багато цитувати чи дискутувати Фішмана не буду хоч би тому, що він часто пророкує англофікацію всіх етнічних чи національних груп в Америці. Він ствержує, однак, що такий процес англофікації української групи є сповільнений через "символічно вироблену етнічність чи національність, лояльність для мови й задержання релігійної окремішності". Недавно проф. Фішман висловлював думку, що вигляди на вдержання двомовності в Америці децю змінилися. Загальне наставлення до двомовної людини є вже децю інше, ніж було колись. На двомовну людину дивляться тепер, як на обдаровану спеціальним талантом. Володіння другою мовою стало цінною прикметою, корисною для окремої людини, а тим самим і для держави. В зв'язку з цим проведено цілий ряд студій, присвячених проблемі уможливлення і забезпечення розвитку двомовності. Одною із таких спроб є створення т. зв. "Де Ленгвіж Ресурсес Проджект", ціллю якого є піддержування і заохочення плекати мови. Фішман заохочує піддержувати і культивувати двомовність в Америці. Це потрібне для культурного плюралізму Америки, який є тісно пов'язаний із культурною двомовністю. Двомовність етнічних груп Америки мусить випливати із патріотизму до Америки і із свободної волі у сферах родинного життя американських етнічних груп. Він пропагує культурну двомовність, яка не виключає і не заєдбує англійську мову, не усуває її з ужитку як загальноамериканську спільну і підставову мову уряду, культури і навчання.

Подібно і ми українці, коли пропагуємо двомовність і вивчення української мови, то зовсім не маємо на думці заєдбування англійської мови. Двомовність означає вивчення двох мов в цілях кращого пізнання кожної із двох культур: американської і української. У своєму висновку Фішман стверджує, що, на жаль, в Америці, коли йдеться про етнічні питання, то реакція навіть "мудрих людей" наскрізь дитяча. Вона відзначається запереченням, відкиненням і переслідуванням (здавлюванням). Однак, щораз

В. Чапленко "СЕРПЕНЬ ЧОТИРНАДЦЯТОГО" О. СОЛЖЕНИЦІНА

Нобелівська нагорода, присуджена О. Солженіцину за "Серпень Чотирнадцятого", автоматично привернула на Заході до цього твору загальну увагу, і його зразу переказано на різні мови. Читачі також цим твором зацікавилися. У списку найкраще проданих книжок журналу "Тайм" (див. з 27 листопада ц. р.) ця книжка стоїть на другому місці. Але й у цьому разі так, як це було і з твором В. Пастернака "Доктор Живаго", мимохіть виникає питання: за що дано цю нагороду — за певну літературну вартість цього твору чи за громадську мужність опозиційного до режиму письменника? Я не стежив спеціально за відгуками на цей твір критики вільного світу, чув тільки з "Голосу Америки" огляд, з якого виходить, що позитивне поцінування переважає, лише декотрі критики відзначають "дигнітність" (це так по-українському переказують, либонь, англійське слово "ridicid"), образів. У російській висиланні "Голосу Америки" 21 листопада сказав про цей твір як про "величезну літературну й історичну подію". Урядові чиновники в СССР, само собою розуміється, пропагують погляд, що це політична нагорода за опозиційність до їхньої влади. Отож я й не втерплю та вирішив ознайомитися з цим твором, прочитавши його в російському оригіналі. З попередніх творів Солженіцина я читав лише "Один день у житті Івана Денисовича", який не справив на мене особливого враження, — тим я й не зацікавився його двома наступними творами — "Пістріковий корпус" та "В колі першому". А тепер, кажу, не втерплю...

Спочатку я читав його уважно, навіть із захопленням, а потім, деє насердині, почав перескакувати, зупинючись тільки на яскравіших сторінках. Але кінцевий розділ мені знову дуже сподобався. Я думаю, що це мовчання не є вийняток, дарма що і мене, і всіх інших читачів захолюють до читання і нобелівська нагорода, і опозиційність Солженіцина до большевицького режиму. Без такої захопоти читання цього твору було б ще трудніше. А текст же не малий: 573 сторінки!

З технічного боку текст цього аморфного твору справляє чудернацьке враження: це суміш белетристики, традиційного реалізму, як сказали б "модерністи", Червоноград це велике шахтарське місто. У театрі на борі відбувався перерод, були тільки члени жюрі та кілька осіб. Коли б це було заплановано, з цього б ніколи не сталося", нарікає газета, кажучи, що навіть сцену довелось прибирати самим учасникам фестивалю: "Інакше, як образу багатьох людей та творчих колективів це розцінювати не можна".

Частище чужою іншою родою голоси американських учених, як, наприклад, Роберт Ремінг, Брус Гардер і т. п. Зокрема Ремінг твердить: "Тавро, що довший час тяжило в нашій країні на дітях, які в дитинстві вивчали, крім англійської, іншу мову, має добрі вигляди стати ознакою індивідуальної вишности". А Брус Гардер, член уряду шкільництва в Вашингтоні, жидас такі слова заохочення до студій не-американських мов: "Оцінюючи знання чужих мов, як національно-державне багатство, намагання поодиноких етнічних груп плекати свої мови повинно бути сильно заохочуване, піддержуване і координоване де лише можливо в публічних школах". Фішер: "В Америці всі етнічні групи, які цього бажують, повинні бути заохочувані так морально, як і матеріально, до плекання мовних і культурних окремішностей (дистінктивнес) у рамках загальноамериканської спільності. Однак, плекання мови може бути корисне лише тоді, коли воно буде виразно признане і схвалене загалом американського суспільства. Ідея "мелтінг пот" не оправдала себе, виявилася нерезальною. Сама ж структура американського суспільства все ще така має виразні сліди різнонаціональних походжень. Ці національні різниці впливають на характер і стан поодиноких груп незалежно від того, чи ці люди змішорубили, чи нащадки кількох народжених вже тут поколінь". Професор Тексаського університету Теодор Андерсон високо критикую заєдбування двомовних дітей в Америці. Він уважає за "великий гріх", що навчання мови впроваджується як обов'язковий предмет шойно в гайскулах. У віці 14-ти і 15-ти років дитина вже найменше сприйнятлива на таке навчання.

Багато є причин до того, чому дитину треба вчити другою мовою змалу, вже від 3-го, 4-го, 5-го року життя. У звіті ЮНЕСКО Інституту для шкільництва, що появилася 1963 р. в Гамбургу, розглядається в подробицях підставові моменти успіхів навчання мов у ранньому віці. До таких

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редагує інж. Лев Якович

РЕВОЛЮЦІЙНИЙ ВИРОШУВАЧ ЕЛЕКТРИЧНОГО СТРУМУ

Згідно з відомленням Конгресового Комітету для Атомової Енергії, 75 відс. території ЗСА загрожує брак електричного струму. Йдеться про те, що запотребування на електричну енергію зростає скоріше за її продукцію. Заміна перестарілих та мало-видаєних електриків, відбувається заповільно з огляду на драстичні екологічні заходи. Але господня дому, натиснувши електричний вимикач, не хоче нічого знати про енергетичну кризу і очікує, що її піджарювач хліба чи сущийлик волосся дитини справно і задовільно.

Крім труднощів у будові нових електриків, чорною тінню стелиться мариво повільного вичерпування природних ресурсів пального, а головне природного газу, якому у великій мірі завдячуємо незвичайно низьку ціну електричного струму. В цій трагічній, здавалося б, ситуації з'являється нежданно новий, революційний вирощувач електричної енергії, який має майже вдвоє більшу видаєність, а що найважливіше, не потребує механічного погону, як звичайні електричні генератори.

Новий тип вирощувача електричного струму має назву магнето-газодинамічний генератор, або в скороченні МГД. Його дії засновується на перетворенні теплової енергії безпосередньо на електричну енергію у висліді взаємодії електропровідного газу з магнетним полем. Складається він з каналу, що поступово розширюється і проходить між бігунами потужного електромагнету. Цим каналом пропливає з великою швидкістю струмінь нагрітого (до 2,600 ступенів Цельсія) зйонізованого газу, або, вживаючи модерного окреслення, плязми, яка протікає магнетні силові лінії і в якій на основі закону індукції винворюється електрорушійна сила. Для пояснення хочу подати,

регулярно платив транскавказькій залізниці для того, щоб поїзд зупинявся недалеко від його хутора. Коли почалася війна і його синові Романові загрозувала мобілізація, він підлітає у канцелярію військового начальника — і син зльїновено. Він самоупевнений, суворий владі і скрізь говорить по-українськи (його українська мова подана в багатьох діалогах, інколи переказує, хоч не можуть бути вже друкарські перекази). Ця родина дуже скидается на родину Загреб у творі Василя Мови (Лиманського). "Старе гніздо і молоді птахи". Як у тій, так і в тій родині, "молоді птахи", що здобувають освіту, русифікують (Закінчення на стор. 4-ій)

моментів належить психологічний, неврологічний, соціологічний, політичний та економічний. Я в цілості погоджуюся з проф. Андерсоном, який твердить, що найкращим часом початку навчання другої мови є передшкільна і дитячий садок. В цьому віці дитина найбільш чутлива і найлегше сприймає не одну, а кілька мов із оточення. Очевидно, йдеться тут про усну, а не писану мову. Не менше цікаві заваги професора Тексаського Вестерн Коледжу Честер С. Крістіана мол. у відношенні до проблеми двомовної дитини. Його праця, видана друком у 1964 р., має наголовок "Окультурення двомовної дитини". Під процесом окультурення автор розуміє "взаємний вплив культур", що зустрічаються або мають контакт. На його думку, процес окультурення, що його дитина переходить протягом шести років свого дитинства, найважливіший, бо залишає незатертий вплив на все майбутнє життя людини. Можна без перебільшення твердити, каже проф. Крістіан, що акраз завдяки цьому процесові дитина стає людиною. Бож ніхто не стає людиною (особою) без того, щоб стати акраз такого роду особою. А це являє особу хтось стає і як сприймає, залежить від слів, яких уживає і від значення, яких надала цим словам його культура. Ми часто хочемо забути про те, що людина, народжена в даній культурі й мові, стає невідлучною частиною цієї мови й культури (а ця мова й культура є передумовою екзистенції даної людини). Якщо заберемо цю культуру й мову, то людина вже не буде тією самою, а стане іншою. Часом буває й таке, що людина намагається сама затримати або позбутися вродженої приналежності до даної культури. Проф. Крістіан остерігає, що досягнути таке річ не легка.

І навіть, коли людина соромиться і ненавидить даду культуру, то все ж така слід цієї культури залишається з цією людиною до кінця її життя. Проф. Крістіан каже, (Закінчення на стор. 3-ій)

Листопадове число „Веселки“ розсилається передплатникам

Джерей Сіті, Н. Дж. — Дівчинка в гумовому плащі на дощі й вітрі, який виривався парасольку — такий малюнок Юрія Козака до осіннього числа „Веселки“ прикрашує обкладинку цього дитячого журналу, що його вже 19-й рік видає УНСОЮЗ для дітей. „Веселку“ редагує колеґія, ціна річної передплати для членів УНСОЮЗУ 4 дол. річно, у роздрібній продажі — 50 центів від числа. Крім звичайних матеріалів на продовження, як „Года-Драпа“, „Богдан, січовий стрілець“, „Зайчик-побігайчик“, у цій числі чимало уваги присвячено пам'яті недавно померлого редактора і письменника Данила Чайковського — О. Данського, поміщено некро-

лог і фото та його оповідання для дітей „Стрілець Ладек зголошується до служби“, про Листопадовий Зрив у Львові. Поміщено також розповідь про Дипрові порожня В. Мацькова, вірш О. Олеса „Князь Святослав“, „У 100-ліття народин Богдана Лепкого“ В. Мацькова та уривок з оповідання В. Лепкого „Пісня пташків на волі“, надруковані вірші Романа Завадовича, Катерини Перелісної, Бабаля, а в „Кутку юних авторів“ Леся Галія. У розділі „Що читати“ обговорено нову поему Ганни Черняк, дотепно написані „Пригоди української книжки“ з ілюстраціями Юрія Сластьона. Хрестиківки й загадки доповнюють це осіннє число „Веселки“.

„СЕРПЕНЬ ЧОТИРНАДЦЯТОГО“ О. СОЛЖЕНИЦІНА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ються, соромляться мови своїх батьків. Виразних зв'язків між цими двома родинами в творі Солженіцина немає, може, з огляду на сюжетну незачинченість цієї частини твору, можливо, що родина Томчаків — це родина матері Солженіцина, оскільки я маю неперевірені дані, що його мати була українка. Звідси, може, походять і його симпатії до українців, виявлені ще в творі „Один день“...

Підлі другої частини твору відбуваються на фронті у Східній Пруссії на початку війни 1914 р. Зміст цієї частини — це, можна сказати, фронтова хроніка у белетристичній, ба навіть у діалогічній формі. Це безкрай розмови усіляких військовиків, переважно старшин, що з'являються епізодично і зникають, щоб десь випадково поглядіти. Їх дуже багато, цих пересаджаних, усе це історичні постаті, задокументовані в історії розмови російської армії у Східній Пруссії. Деякі з них, зокрема головнокомандувач армії ген. Самосов, написані під впливом героїв Лева Толстого з „Війни й миру“. Взагалі Солженіцин виразно наслідує цей твір Л. Толстого, в одному місці навіть цитує висловлення Толстого про те, що „воєнна справа все одно йде незалежно, так, як мусить йти, не збогаючи, із тим, що придувають люди“. Це вичитав ген. Роджественський у романі Толстого, і він сам себе порівнював з Кутузовим, у Солженіцина майже немає батальних картин, про такі чи такі збройні сутички читач довідується з діалогів. Із тих же такі діалогів читач довідується про цілковите безладдя в російській армії, про нескординованість наказів окремих командирів, про брак постачання тощо.

Але читати це все, кажку, важкувато, бо всі ті розмови одноманітні, хоч, як я про це сказав далі, й добре побудовані. Можливо, що й автор, відчувачи цю одноманітність, переривав її отими „кінокадрами“, „оглядовими статтями“ та заголовками з тодішніх газет, що фактично залучували сумний стан на фронті. Ось деякі з тих заголовків: „Повстань же, великий російський народ!“; „Геть з руками від Святої Русі!“; „Подвиг дінського козака Кузьми Крючкова“; „Уся батьківщина згрутувалася навколо свого Царя в почутті любові“; „Бог, Цар

і нарід“; „Руські“ завжди були „пруссієць“...

Солженіцин показує ростовських (над Доном) жидів, як вони молилися в своїй синагозі за перемогу „російської зброї“, співали „Боже, царя охороняй“...

Він же з гіркотою констатує, що вся російська інтелігенція була проти влади, була поразнича. З усього контексту видно, що він (сам Солженіцин) щирий російський патріот, але він карас свій нарід, „не любить“ його „з великої любові“ так, як „не любив“ своєї „Русі“ Іван Франко.

Те, що сказав Солженіцин про розгром царських російських армій біля Магурських озер у Східній Пруссії, можна було б це з більшим правом сказати про розгром сталінських армій на початку другої світової війни. Тож зрозуміло, чому цей твір не подобається теперішнім „царям“, що сидять у Кремлі. А ці ж „нові царі“ не допускають тепер критичних поцінувань армій навіть давніх російських царів!

Сила Солженіцина як письменника у великій правдивості його писання, у скандалі б, жорстокому історичному реалізмі, що не допускає ніякого фальшу. А показувати таку правду без літературних здібностей не можна. І в Солженіцина такий хист є. Він великий майстер мистецьких деталей, без яких літературних творів не буває. Я вже відзначав його вміння будувати діалогі. А це разом і дає йому змогу намалювати індивідуально окреслені, живі, „з тілом і кров'ю“ образи людей, хоч би то були й свідомо намальовані пасивні натурі типу Кутузова. Ні, його людські образи не „штивні“! А як він яскраво показав царевого дядька Миколая Миколайовича! Це був карикатурний дід, в руках якого були мільйони армії! Але якщо правда, що без мистецьких деталей немає літературного твору, так не меншою правдою є й те, що літературний твір — це не тільки мистецькі деталі, особливо як це більший розмір твору. У такому творі, як оцей, мусить бути сюжет, а цього останнього в творі „Серпень Чотирнадцятого“ немає. Тим то це не повноцінний літературний твір. А нагорода за нього, на мою думку, — це така переважно політична нагорода, хто думає інакше, хай про це скаже.

50-ліття подружжя М. і Л. Бориськевичів у Детройті

Детройт.—23 вересня ц. р. тут, у залі православної парохії, батькам — Мафтіві і Людвіці Бориськевичам 50-літній ювілей їхнього подружжя влаштували син Володимир і його дружина Ольга. З усіх закутін Америки і Канади з'їхали їхні рідні, односельчани і приятелі, коло 300 осіб.

М. і Л. Бориськевичі

Ювілейну пару вітали коровам і сілдо їхня найближча родина і п-во Остатчужа з Гамільтону. Відтак усі перейшли до повільного столу. Відкрив ювілейну годину син п-ва Бориськевичів, Володимир. Він попросив о. прот. М. Литваківського по-благословити страву і провести молитву. Відтак о. прот. М. Литваківський звернувся з побажаннями до Ювілятів і разом всі відсвітали моголітстві.

Опісля син ювілятів відчитав телеграми з побажаннями від президента Ніксона, від Архоспископа УПЦеркви Мстислава, від сенатора Гріффіна з Мічигану, від друга Ювілятів Володимира Гірянки з Віндзору. Наприкінці висловив побажання батькам їхній син Володимир. Приявні відзначили активну участь ювілятів в житті УНСОЮЗУ.

З нагоди ювілею промовляли: В. Дідик з рамени УНСОЮЗУ, п. Мудрий з Віндзору, 82-річна Анна Дрогомирська з Віндзору, (колись присутня на вінчанні Ювілятів), С. Білий з рамени ОДВУ, який склав Ювілятам подарунок і побажав їм дожити до 75-літнього Ювілею. Із заключним словом подяки — своїй рідні, приятелям, односельчанам і організаціям — УНСОЮЗУ, УЗХ і іншим виступали Ювіляти і його дружина.

Н. Н.

У Харкові проклали перших 10 кілометрів підземної залізниці

Київ. — Перші 10 кілометрів підземних тунелів проклали будівельники підземної залізниці — „метро“, у Харкові, „Радянська Україна“ з 21 листопада подавала, що праця під землею у Харкові дуже складна, бо місто розташоване на пливних ґрунтах-повзунах і земля занадвогма. На прокладенні лише 80 метрів тунелю затратили цілий місяць. В повідомленні названо кілька станцій-зупинок майбутнього „сабвею“: „Комунальний і ринок“, „Стадіон“, „Турбінний завод“, „Вулиця Свердлова“, „Завод імени Малишева“ — жадної, пов'язаної з Україною, назви. Далше проклали тунелів мас йти швидше, бо „закладатимуть готує залізобетонні секції тунелю“. Перші поїзди під землею, „голубі експреси“, мали б іти між кількома близькими станціями до 23 серпня 75 року — до 32-х роковин видення Харкова від німецько-фашистських загарбників“.

Детройт. — Ще кілька років тому деяким науковцям-атомовикам і знавцям ядерної енергії здавалося, що вони нарешті винайшли „перпетуум мобіле“ — машину, яка буде вічно рухатися з допомогою енергії, яку вона сама й продукує. Таким чином вважався перший і покищо єдиний в ЗСА атомовий реактор „Енріко Фермі“, який працює на саморегуручому опаленні чи енергії: виробляючи електрику, цей генератор, що діє з допомогою плутонію 239, одночасно й продукує той же плутоній — більше, чим його спалює для дії. Але після кількарічної експлуатації реактора „Енріко Фермі“, що обійшлося в 135 мільйонів доларів, виявилось, що він все таки неоплатний і приносить не заробіток, а збиток. Вже повідомлено, що через місяць-два генератор буде остаточно зупинений, а з ним буде похована й ще одна надія на можливість винайти „перпетуум мобіле“.

Закінчується атомове „перпетуум мобіле“

Детройт. — Ще кілька років тому деяким науковцям-атомовикам і знавцям ядерної енергії здавалося, що вони нарешті винайшли „перпетуум мобіле“ — машину, яка буде вічно рухатися з допомогою енергії, яку вона сама й продукує. Таким чином вважався перший і покищо єдиний в ЗСА атомовий реактор „Енріко Фермі“, який працює на саморегуручому опаленні чи енергії: виробляючи електрику, цей генератор, що діє з допомогою плутонію 239, одночасно й продукує той же плутоній — більше, чим його спалює для дії. Але після кількарічної експлуатації реактора „Енріко Фермі“, що обійшлося в 135 мільйонів доларів, виявилось, що він все таки неоплатний і приносить не заробіток, а збиток. Вже повідомлено, що через місяць-два генератор буде остаточно зупинений, а з ним буде похована й ще одна надія на можливість винайти „перпетуум мобіле“.

Детройт. — Ще кілька років тому деяким науковцям-атомовикам і знавцям ядерної енергії здавалося, що вони нарешті винайшли „перпетуум мобіле“ — машину, яка буде вічно рухатися з допомогою енергії, яку вона сама й продукує. Таким чином вважався перший і покищо єдиний в ЗСА атомовий реактор „Енріко Фермі“, який працює на саморегуручому опаленні чи енергії: виробляючи електрику, цей генератор, що діє з допомогою плутонію 239, одночасно й продукує той же плутоній — більше, чим його спалює для дії. Але після кількарічної експлуатації реактора „Енріко Фермі“, що обійшлося в 135 мільйонів доларів, виявилось, що він все таки неоплатний і приносить не заробіток, а збиток. Вже повідомлено, що через місяць-два генератор буде остаточно зупинений, а з ним буде похована й ще одна надія на можливість винайти „перпетуум мобіле“.

Приймається оголошення святочних побанань у „Свободі“

Адміністрація „СВОБОДИ“ повідомляє, що йдучи назустріч загальним побажанням, вона й в цьому році призначить окремі шпальти збільшеного Різдвяного числа на оголошення традиційних святочних привітів і побанань.

Адміністрація „СВОБОДИ“ повідомляє, що йдучи назустріч загальним побажанням, вона й в цьому році призначить окремі шпальти збільшеного Різдвяного числа на оголошення традиційних святочних привітів і побанань.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ:

Table with 2 columns: Description of ad placement (e.g., 1 page through 1 column) and Price (\$ 3.00, 5.00, 10.00, 15.00, 20.00, 25.00, 30.00)

та в інших розмірах.

Треба сподіватися, що загал нашого Громадянства використає цю нагоду, щоб передати свої традиційні побажання та дані про себе знати своїм рідним, приятелям та знайомим навіть в найдаліших закутках світу, куди навіряд чи звичайна пошта занесла б таку вістку. Великий тираж „СВОБОДИ“ та відповідний зміст збільшеного святочного числа, надають таким побажанням окремої вартості і значення.

ОГОЛОШЕННЯ ПРИЙМАЄТЬСЯ

за новим стилем до 15-го ГРУДНЯ 1972 року за старим стилем до 30-го ГРУДНЯ 1972 року. При замовленні, прошу зазначувати на котрі свята.

Зголошення святочних побанань, РАЗОМ з ГРОШЕВІО ОІЛІАТОЮ, залежно від величини оголошень, надсилати до:

„СВОБОДА“ 83 Grand Street Jersey City, N.J. 07303

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

П'ЯТНИЦЯ, 8-го ГРУДНЯ 1972 р.

НЮАРК-ІРВІНГТОН, Н. Дж. Річні збори Т-ва Зап. Січ — 371 Відд. о год. 7:30 веч. в залі УНСОЮЗУ в Ірвінґтоні. На порядку: звіти урядників та вибір Управи на 1973 рік. Проситися вирішити заклади вкладки. — Стефанія Стефан, гол., Леся Назарук, кас., Ю. Бараник, фін. секр.

НЕДІЛЯ, 10-го ГРУДНЯ 1972 р.

РОЧЕСТЕР, Н. П. Збори Сестричтва Преса. Богородиці 36 Відд. о год. 2-й по пол. в Укр.-Амер. Клубі при 292 Гадсон Аве. Проситися прийти на ці важкі збори. — Марія Філас, Марія Ковальчук, Катерина Ярославська.

ФІЛАДЕЛЬФІЯ, Па. Збирання чл. владок за місяць грудень від чл. Т-ва Дністер 480 Віддл. кл. слідує: 10 грудня в год. 1-3 по пол. в УСТ Тривубі; 16 грудня в год. 7-9 веч. в Укр. Домі при 23 і Врані вул. Проситися вирішити вкладки. — Др І. Скальчук, І. Квітницький, секр.

НЕДІЛЯ, 17-го ГРУДНЯ 1972 р.

РОЧЕСТЕР, Н. П. Річні збори Б-ва св. Миколая 121 Відд. о год. 2-4й по пол. в Укр.-Амер. Клубі при 292 Гадсон Аве. На порядку: вибір нової Управи на 1973 р. Проситися чл. прийти. — Управ.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва В. Хмельницького 133 Відд. о год. 1-й по пол. в залі укр. кат. церкви св. І. Христителя при Сенфорд Аве. Проситися чл. прийти та вирішити вкладки. — Я. Лесків, секр.

РОМ, Н. П. Річні збори Б-ва св. Миколая 121 Відд. о год. 2-й по пол. в Амер.-Укр. Клубі Вегетератів і Чоловіків при 208 Канал Ст. На порядку: звіти з праці, вибір нової Управи на 1973 р. плян праці на черговий рік. Проситися членство прийти. — Ч. М. Кобіто, секр.

Ветуйте в глени УНСОЮЗУ!

ПРОВЕДІТЬ СВЯТОЧНО, РОДИННО, ВЕСЕЛО, СПОКІННО РІЗДВЯНІ СВЯТА на СОЮЗІВЦІ!

В неділю, 24-го грудня 1972 р. Свята Вечера з ТРАДИЦІЙНИМИ 12-ма СТРАВАМИ

В неділю, 31-го грудня 1972 р. Зустріч Нотого Рону НОВОРІЧНА ВЕЧЕРА тільки на замовлення. ЗАБАВИ в суботу і неділю при звуках Оркестри „СОЮЗІВКІ“ під дир. В. ДОБУЩАКА, співає ОКСАНА БОРЕНІЧ

У суботу, 6-го січня 1973 року Свята Вечера з ТРАДИЦІЙНИМИ 12-ма СТРАВАМИ

Замовлення слати: UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION ESTATE Kerhonkson, N.Y. 12446 Tel.: (914) 626-5641

Form with fields for Name and Address

REAL ESTATE Акррові парцелі на продаж. Висхідно Оселі Робітничого Союзу „Верховина“, близько українських церков та українського села. Тел.: (914) 856-1833 після 6 год. вечора

Українська Крамниця РОМАНА ІВАНИЦЬКОГО (Delto Sportswear Co.) Мас на складі: Різного роду імпортовані светери — жіночі, мужські і дитячі — італійські і німецькі костюми — італійські дошовки — хустки і шалі — блузочки — каші — панчохи — скарпінки — рукавиці скарпані з футром — скарпані куртки і камізелки — імпортована з Німеччини жіноча сідня білизна. УКРАЇНСЬКІ ДРУКОВАНІ ОБРУСИ — НОВІ ВЗОРИ, ДОРІЖКИ, СЕРВЕТКИ та МАТЕРІЯЛИ НА МЕТРИ, НИТКИ ДМЦ, КОТА І ПАНАМА. Готові копирти на Україну і до Польщі. ВЕЛИКИЙ ВИБІР КЕРАМІКИ. ОДЕРЖАНО НІМЕЦЬКІ ВОВНЯНІ ПАНЧОХИ. ПРОДАЖ ГУРТОВА І ДЕТАЛЧНА!!! Roman Iwanucky (DELTO SPORTSWEAR CO.) 136 FIRST AVE. NEW YORK, N.Y. 10009 (bet. 8th & 9th St.) Tel. 228-2266

Дарунок на св. Миколая — на Різдво! НЕ ВИТРАЧАЙТЕ ГРОШЕЙ НА НЕПОТРЕБНІ ЗАКУПИ! НЕ РОБИТЕ КРИВДІ ДІТЯМ — ВНУКАМ! ПЕРЕДПЛАТІТЬ ЖУРНАЛ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ. ВЕСЕЛКА ЖУРНАЛ ДІТЕЙ THE RAINBOW-A CHILDREN'S MAGAZINE КОЛЬОРОВІ ІЛЮСТРАЦІЇ. ПОВ'ЯЛЯЄТЬСЯ КОЖНОГО МІСЯЦЯ. РЕДАГУЄ КОЛЕґІЯ. РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА у ЗСА і Канаді \$5.00 Для членів Українського Народного Союзу \$4.00 (У інших країнах різнорядкість тієї суми) ЖЕДАЙТЕ ОКАЗОВИХ ЦИСЕЛ. Адреса: Veselka - The Rainbow P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Петро Ярема УКР. ПОГРЕБНИК Займається Похороном в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку ДАРОМ. PETER JAREMA 129 EAST 7th STREET NEW YORK, N.Y. ORegion 4-2568

SINKOWSKY FUNERAL SERVICE 3362 Boston Rd. NEW YORK, N.Y. 10469 Tel.: 863-2475 Директор НОСІФ СЕНКОВСЬКИЙ Завідус влаштуванням похоронів в каплиці, поховань в колійній районі міста. Похорони по мінімальних цінах.

НОВАЛЬЧИН FUNERAL HOME Completely AIR CONDITIONED Займається Похороном в стейті NEW JERSEY. Ціни приступні для всіх. Обслуга чесна й накірапа. У випадку смутку в родині, клічте, як в день, так і вночі. WILLIAM F. RASLOWSKY, Manager 129 Grand Street (cor. Warren Street) Jersey City, N.J. 07302 HEnderson 4-5131

UKRAINE COMPANY DEPARTMENT STORE 48 E. 7th St. Tel. GR 8-3550, New York 10003 ГРИВИ, КУТИ, МАК, МЕДІ, Різдвяні карточки, календарі на 1973 рік, нові платівки.

ROMAN PARCEL SERVICE 141 2nd Avenue, New York City Tel.: 475-7436. — Висхідно ПАСКИ з ОДЯГОМ і КАРЧАМИ в УКРАЇНІ і до СССР. Маса на складі все потрібне до вислани. Послать також РУБЛЕВІ ЦЕРТИФІКАТИ і ПРИЙМАЄМО ПАСКИ до ПОЛЬЩІ (таким умовам — реєст). Уряд. год.: від понед. до суб. 8:30 — 6:00 веч. В неділю, від 10 до 2 по пол.

САМІТНЯ ЖІНКА з 3-літньою дитиною, шукає старшу, самітно живу жити при родині і доглядати дитину. Тел. 212 739-8757 по пол.

Real Estate ХОЧЕТЕ ПРОДАТИ АБО КУПИТИ ВУДИНОК, БІЗНЕС, ЗЕМЛЮ звертайтеся до УКРАЇНСЬКОЇ ФІРМИ GEMINI REAL ESTATE CO. 98 — Second Avenue New York, N.Y. Tel.: 477-0400

Funeral Directors Theodore WOLININ, Inc. Директор Похоронного Заводу 123 East 7th Street NEW YORK, N.Y. 10009 Tel.: GR 6-1457 СОЛІДНА ОБЛУГА

Петро Ярема УКР. ПОГРЕБНИК Займається Похороном в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку ДАРОМ. PETER JAREMA 129 EAST 7th STREET NEW YORK, N.Y. ORegion 4-2568

SINKOWSKY FUNERAL SERVICE 3362 Boston Rd. NEW YORK, N.Y. 10469 Tel.: 863-2475 Директор НОСІФ СЕНКОВСЬКИЙ Завідус влаштуванням похоронів в каплиці, поховань в колійній районі міста. Похорони по мінімальних цінах.

НОВАЛЬЧИН FUNERAL HOME Completely AIR CONDITIONED Займається Похороном в стейті NEW JERSEY. Ціни приступні для всіх. Обслуга чесна й накірапа. У випадку смутку в родині, клічте, як в день, так і вночі. WILLIAM F. RASLOWSKY, Manager 129 Grand Street (cor. Warren Street) Jersey City, N.J. 07302 HEnderson 4-5131

Готуються польська міжпартійна консолідація

Лондон. — Тут відбулося 17 листопада засідання т. зв. Тимчасової комісії для передоговального етапу, на якому розглянено заяву польського ексильного президента С. Островського в справі постанови Комісії щодо передумов польської міжпартійної консолідації в системі польського ексильного уряду. Президент Островський заявив, що він визнає за „поправні, безсторонні і правильні“, схвалені на нараді 15 вересня засади польського міжпартійного порозуміння. Ці засади мають бути покладені в

основу творення „спільного політичного осередку польської еміграції“, а визначені завдання такого об'єднання „головною цілью польського народу, позбавленого можливостей вільно висловити свою волю“. На цьому засіданні президент Островський підтвердив, що він має в плані залишитися при керівництві польського ексильного уряду на час повної каденції, тобто повних сім років від дня вибору, або до того часу, коли Польща „здобуде незалежність“, якщо це станеться раніше найближчих сім років.

ТРЕБА СПОДІВАТИСЯ, ЩО ЗАГАЛ НАШОГО ГРОМАДЯНСТВА ВИКОРИСТАЄ ЦЮ НАГОДУ, ЩОБ ПЕРЕДАТИ СВОІ ТРАДИЦІЙНІ ПОБАЖАННЯ ТА ДАНІ ПРО СЕБЕ ЗНАТИ СВОЇМ РІДНИМ, ПРИЯТЕЛЯМ ТА ЗНАЙОМИМ НАВІТЬ В НАЙДАЛІШИХ ЗАКУТКАХ СВІТУ, КУДИ НАВІРЯД ЧИ ЗВЧАЙНА ПОШТА ЗАНЕСЛА Б ТАКУ ВІСТКУ. ВЕЛИКИЙ ТИРАЖ „СВОБОДИ“ ТА ВІДПОВІДНИЙ ЗМІСТ ЗБІЛЬШЕНОГО СВЯТОЧНОГО ЧИСЛА, НАДАЮТЬ ТАКИМ ПОБАЖАННЯМ ОКРЕМОЇ ВАРТОСТІ І ЗНАЧЕННЯ.

ОГОЛОШЕННЯ ПРИЙМАЄТЬСЯ за новим стилем до 15-го ГРУДНЯ 1972 року за старим стилем до 30-го ГРУДНЯ 1972 року. При замовленні, прошу зазначувати на котрі свята. Зголошення святочних побанань, РАЗОМ з ГРОШЕВІО ОІЛІАТОЮ, залежно від величини оголошень, надсилати до: „СВОБОДА“ 83 Grand Street Jersey City, N.J. 07303

ТАРЗАН, Ч. 6851. Улі пішов — Тарзан готов стріляти. Шоб розібрати бандитів вожде Улі йде до вокола джунґлі та обережно дає себешаніти носильникам ледької валки — під час коли Тарзан сторожить — з лонвий вожде Улі з країни буллі. Слухайте... Той Тарзан меткий і смертельно загрознавий своїм лужком і стрілами. Б. К. каже, що найкраще було б, щоб ми збили його заки він нас побачить!